

Նշուեցաւ Արցախի Անկախութեան Տարեդարձը

Լեռնային Ղարաբաղի Պաշտպանութեան բանակի անդամները կը տոնակոչեն Ստեփանակերտի մէջ

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութեան 23-րդ տարեդարձին առթիւ մայրաքաղաք Ստեփանակերտի մէջ տեղի ունեցաւ պաշտօնական եւ ժողովրդային հանդիսութիւն, ներկայութեամբ Հայաստանի եւ Արցախի նախագահներուն, Հայաստանէն ժամանած պաշտօնական պատուիրակութեան, Սփիւռքէն Ստեփանակերտ հասած հիւրերու եւ պատուիրակութիւններու: Պաշտօնական ներկայացուցիչները այցելեցին Ստեփանակերտի յուշահամալիր, ուր յարգանքի տուրք մատուցեցին Արցախի անկախութեան համար զոհուած հայորդիներու յիշատակին ու գետեղեցին ծաղիկներ:

Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Բակո Սահակեան անկախութեան տօնին առթիւ կազմակերպուած պաշտօնական ընդունելութեան ընթացքին արտասանեց ուղերձ մը, որուն մէջ դիմակայութեան տարիներ որակեց անկախութեան 23 տարիները: «Մենք պաշտ-

պանեցինք Արցախի ազատութիւնն ու անկախութիւնը, Հայաստանի եւ Սփիւռքի աջակցութեամբ աշխատանքներ տարինք պատերազմի հետեւանքներուն եւ աւերուածութիւններու վերացման ուղղութեամբ, կանգնելով կայուն զարգացումի ուղիի վրայ», ըսաւ Սահակեան: Սահակեան խոստացաւ շարունակել նոյն ուղեգիծին վրայ, որպէսզի Արցախը ըլլայ կայուն, հզօր, զարգացած ու ժողովրդավարական երկիր: Նախագահը զոհուողներու ընդդէմ, որ ժամանակի ընթացքին նոր թափ կը ստանայ Արցախի միջազգային ճանաչումի հոլովոյթը:

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան շնորհաւորական ուղերձ յղեց Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութեան տօնին առթիւ: Անոր համաձայն, Արցախի ժողովուրդի պատմական ընտրու-

Շաբ.ը էջ 4

Նալբանդեանի Կարծիքով՝ Դժուար է Գուշակել Էրտողանի Պատասխանը

Թուրքիոյ նորընտիր նախագահ Ռէճեփ Թայիպ Էրտողանի երդման արարողութեան մասնակցելով Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան անոր յանձնեան նախագահ Սերժ Սարգսեանի հրաւերը՝ յառաջիկայ տարի Հայաստան այցելելու եւ մասնակցելու Ապրիլ 24-ի ոգեկոչման: Այս կապակցութեամբ Նալբանդեան յայտնեց, թէ դժուար է կանխագուշակել, որ Թուրքիոյ նախագահը ե՞րբ եւ ի՞նչ որոշում կ'առնէ ոգեկոչման հանդիսութեան մասնակցելու կապակցութեամբ: «Ազատութիւն» ռատիոկայանին տրուած հարցազրոյցի մը ընթացքին Նալբանդեան նաեւ յայտարարեց, որ Եւրասիական Տնտեսական Միութեան Հայաստանի անդամակցութեան մասին համապատասխան արդիւնքներ պիտի բացայայտուին շուտով: Նալբանդեան մերժեց մեկնաբանել Ռուսիոյ վարչապետ Տմիթրի Մետեւետեի Երեւան կատարելիք այցելութիւնը յետաձգելու որոշումը:

Սեպտեմբեր 2-ին նախարար Նալբանդեան այցելեց ՀՀ Ազգային ժողով, ուր փակ հանդիպում ունեցաւ Խորհրդարանի արտաքին յարաբերութիւններու յանձնաժողովի անդամներուն հետ:

Հանձնաժողովի նախագահ Արտակ Զաքարեանի նախագահութեամբ կայացած նիստի ժամանակ Նալբանդեանը պատասխանեց Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեանը վերաբերող բազմաթիւ հարցերու, որոնց մասին մամուլի հրապարակում չկատարուեցաւ:

Էրտողան. «Հայ-Թրքական Յարաբերութիւնները Կը Կարգաւորուին Միայն Ղարաբաղեան Հարցի Լուծումէն Ետք»

Թուրքիոյ նախագահ Ռէճեփ Թայիպ Էրտողան իր Պաքու կատարած այցելութեան ընթացքին յայտարարած է, որ զարաբաղեան հակամարտութիւնը կը հանդիսանայ իրենց օրակարգային գլխաւոր նիւթերէն մէկը: Թրքական լրատուամիջոցներուն համաձայն, Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ տեսակցութեան ընթացքին Էրտողան խոստացած է զարաբաղեան հակամարտութեան հարցով յաւելեալ քննարկումներ կատարել իր ատրպէյճանցի պաշտօնակիցին հետ: Էրտողան նաեւ նշած է, որ ՆԱԹՕ-ի զագաթաժողովի ընթացքին կազմակերպութեան պիտի պահանջէ կատարել Ղարաբաղի հարցով Ատրպէյճանին տրուած խոստումները:

Թուրքիոյ նախագահին համաձայն, հայ-թրքական յարաբերութիւններու բնականոնացում չկայ՝ մինչեւ զարաբաղեան հիմնախնդրի կարգաւորումը: Ալիեւ շնորհակալութիւն յայտնելով Անգարայի օգնութեան համար, վերստին պահանջած է «բռնագրաւուած հողերու ազատագրումը» եւ խոստացած է Թուրքիոյ հետ միասին պայքարիլ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումին դէմ:

«Մենք միասնաբար պիտի պայքարինք այսպէս կոչուած Հայոց ցեղասպանութեան թեմային դէմ, բացայայտելու համար սուտը», ըսած է Ատրպէյճանի նախագահը: Անոր համաձայն, Պաքու ուժ կը ստանայ թրքական հզօրացող ուժէն:

Յեղասպանութեան Մասին Ֆիլմ Սկարահանած Թուրք Բեմադրիչի Համաձայն՝ Յանուն Արուեստի Կ'արժէ Մահանալ

Թուրք յայտնի բեմադրիչ Ֆաթիհ Աքըն Վենետիկի ֆիլմերու փառատօնին Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ իր ֆիլմի ցուցադրութեան առաջ յայտարարեց, թէ վախ չունի իրեն հասցէագրուած Թուրք ազգայնականներու սպառնալիքներէն եւ յանուն արուեստի պատրաստ է մահանալ:

Վենետիկի 71-րդ փառատօնին Հայոց ցեղասպանութեան մասին պատմող The Cut (Հատում) ֆիլմով մասնակցող Թուրք յայտնի բեմադրիչը յայտարարած է թէ, ֆիլմի հետ կապուած քննադատութիւններուն համար 7-8 տարի պատրաստուած է եւ այժմ պատրաստ է: «Այո, սպառնալիքներ ստացած եմ, բայց յանուն արուեստի կ'արժէ մահանալ: Ես պարզապէս չեմ ուզեր այս թեմային շատ կարեւորութիւն տալ», - ըսած է Ֆաթիհ Աքըն:

Բեմադրիչ Ֆաթիհ Աքընի հայրը՝ Էնվեր Աքըն որ Թուրքիոյ Ազգայնական շարժում կուսակցու-

թեան անդամ է, «Հիւրընկէթ» թերթին ըսած է, թէ դիտած եւ հաւանած է ֆիլմը եւ պատճառ չի տեսներ զայն Թուրքիոյ մէջ չցուցադրելու համար:

Էնվեր Աքըն ըսած է, թէ սխալ է այն տեսակէտը, թէ ֆիլմին մէջ Թուրքերը բարբարոս եւ մարդասպաններ կը ներկայացուին: «Ֆիլմին մէջ մարդասպանները եւ կանանց բռնաբարոյները դասալիքներ ու աւազակախումբեր կը ներկայացուին, իսկ ֆիլմին մէջ չկան սիստեմատիկ կոտորածներ»:

«Այո, ֆիլմին մէջ անհանգստացնող տեսարաններ կան, բռնաբարութիւն կայ, կոտորած կայ, Թուրքերու բարբարոսութիւնները կան, սակայն ֆիլմին մէջ փորձ չի կատարուիր Թուրքերը ցեղասպան ներկայացնելու», - ըսած է Ֆաթիհ Աքընի հայրը:

Այս ֆիլմը նախատեսուած է նաեւ Թուրքիոյ մէջ ցուցադրել, սակայն Թուրք ազգայնականները սպառնացած են սպաննել Ֆաթիհ Աքընին:

ԼՈՒՐԵՐ

Երդողանը Յրաժարուել է Նախագահական «Յայկական Նստավայրից»

Նախագահական նստավայր Զանգյայի պալատը

Թուրքիայի նորընտիր նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը որոշում է կայացրել այսուհետ չօգտագործել երկրի ողջ հանրապետական պատմութեան ընթացքում նախագահական նստավայրը հանդիսացող Զանգյայի պալատը: Ինչպէս հաղորդում է «Արմենպրես»-ը՝ վկայակոչելով Թուրքական «Հուրիէթ» պարբերականը, Էրդողանն այսպիսով հրաժարուում է իբրև նախագահական նստավայր օգտագործել ժամանակին հայկական Քասաբեանների ընտանիքին պատկանած եւ Հայոց ցեղասպանութեան արդիւնքում նրանցից խլուած շինութիւններից:

Խախտելով Թուրքիայի Հանրապետութեան արդէն 91-ամեայ աւանդույթը՝ Էրդողանը որոշում է կայացրել տեղափոխուել եւ նախագահական նստավայր դարձնել «Աթաթուրքի անտառային հողատարածք» անուանում կրող տարածքում կառուցուող նոր շինութիւնը: Փոխարէնը, Թուրքիայի 11 նախագահների համար որպէս նստավայր ծառայած Զանգյայի պալատը կ'օգտագործի վարչապետ Ահմեդ Ռաբիոօղլուն եւ նրա աշխատակազմը:

Թուրքիայում Օգոստոսին տեղի ունենալիք նախագահական ընտրութիւնների շեմին Թուրքական bianet.org անկախ լրատուական կայքը ընթերցողներին է ներկայացրել Թուրքիայի Հանրապետութեան նախագահական Զանգյայ պալատի շէնքի իրական պատմութիւնը, ըստ որի՝ այն պատկանել է Հայոց ցեղասպանութեան ժամանակ սպաննուած Քասաբեանների ընտանիքին: Թէեւ պաշտօնական վարկածով նշուում է, որ Քասաբեանների ընտանիքը Զանգյայ պալատը իրերի հետ միասին «վաճառել» է Բուլղոլուզադեներին, սակայն հայ ընտանիքի երրորդ սե-

րունդ իդուարդ Չուհաջին, ով ներկայում բնակուում է Կանադայի Օտտաուա քաղաքում, անձամբ պատմել է իրականութիւնը, որը Թուրքական պետութիւնը 99 տարի թաքցրել է սեփական ժողովրդից:

Պալատն իրականում պատկանում է Անկարայի հայ բնակիչներին՝ Քասաբեանների ընտանիքում 1857 թուականին ծնուած Յովհաննէս Քասաբեանին: Մինչ 1915 թուականը Քասաբեանների ընտանիքը «Անգորա» տեսակի այծի թանկարժէք բուրդ էր արտահանում Անգլիա եւ համարուում էր Անկարայի ամենահարուստ ընտանիքը: 1915 թուականի Օգոստոսին Անկարայից 1200 հայեր դուրս են բերուում աւանից եւ սպաննուում: Անկարայի 1500 հայեր արքեպիսկոպոսի հետ միասին Օգոստոսի 29-ին արտաքսուում են Հալէպ, սակայն, Սիրիայի հիւսիսարեւմտեան Մեսքենէ վայր հասնում է նրանցից ընդամենը 34-ը: Այդ գաղթի ժամանակ Քասաբեանների ընտանիքի փեսաներից մէկին յաջողում է Քոնյայի ճանապարհին քարաւանից նրանց փախցնել Ստամբուլ, այնտեղից էլ՝ արտասահման:

Քասաբեանների ընտանիքը ոչ Զանգյայ պալատը, ոչ էլ այնտեղ գտնուող իրերը ոչ մէկին չի վաճառել: Իրերը գողացուել են: Նրանց է պատկանել ոչ միայն Զանգեան, այլ նաեւ Չեքիօրենում գտնուող ամառանոցը, որը գաղթել է Անկարայի Ուլուս թաղամասում խորհրդարանի շէնքը կառուցած Քոչ ընտանիքը:

Ներկայում Զանգեան կառավարում է նախագահականը, բայց այն պատկանում է Թուրքիայի խորհրդարանին: Պալատի իրական տէրերը Քասաբեանների ժառանգորդներ իդուարդ Չուվաջին եւ վերգին Քասապօղլուն են:

Արցախի Անկախութեան Տարեդարձը

Շարունակուած էջ 1-էն

Թիւնը անշրջելի իրականութիւն է, որովհետեւ այդ ժողովուրդը իր գերմարդկային ջանքերուն ու զոհողութիւններուն շնորհիւ կրցաւ ստեղծել պետականութիւն: »Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը այսօր հպարտօրէն կրնայ կանգնիլ աշխարհի բոլոր այն երկիրներու շարքին, որոնք շահեկանօրէն կը տարբերուին իրենց կազմակերպուածութեամբ, հզօր բանակով եւ պետական կառուցներով: Ժողովրդավարութեան խորացումը, մշակութային եւ կրթական վերելքը, ինչպէս նաեւ տնտեսական աճը կը տպաւորեն ոչ միայն մեզի: Պարտադրուած պատերազմը եւ սահմաններու երկայնքով իրակա-

նացուող պարբերական սադրանքները ոչինչ են այն հզօր ոգիի համեմատութեամբ, որ կ'առաջնորդէ արցախցիին եւ ողջ հայութեան», ըսաւ նախագահ Սարգսեան: Իսկ Հայաստանի վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան իր շնորհաւորական ուղերձին մէջ նշեց, որ ազատութեան համար մղուած պայքարի ընթացքին Արցախի անկախութեան նուաճումը հայոց պատմութեան մեծագոյն ձեռքբերումներէն է, որ հնարաւոր դարձաւ հայութեան բոլոր հատուածներուն միասնականութեամբ, հայ գինուորի անպարտ ոգիով եւ ճակատագիրը տնօրինելու հաստատուն կամբով: »Վստահ եմ, որ Արցախի ժողովուրդի վճռականութիւնը եւ իշխանութիւններուն կողմէ իրա-

«ԼՂՀ-ի Յետ Սահմանին Մաքսակէտ Տեղադրելու Ինքնասպանութիւնը Կը Լինի»

Հայաստանի իշխանութիւնները թոյլ չեն տա, որ մաքսակէտ դրուի ՀՀ-ԼՂՀ սահմանին, վստահ է Ազգային ժողովի պատգամաւոր Ալեքսանդր Արզումանեանը: Սեպտեմբերի 3-ին, լրագրողների հետ զրոյցում ընդդիմադիր պատգամաւորը բացառեց նման ընթացք:

«Բացառում եմ որեւէ մաքսակէտի տեղադրում Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի սահմանին, դա ինքնասպանութիւն կը լինի, առաւել եւս որ երբեք մենք չենք ընդունի, որ Ղարաբաղը Ատրպէյճանի մէջ է մտնում: Մեր իշխանութիւնները դա երբեք թոյլ չեն տա, ես բացառում եմ դա ուղղակի: Մենք այնպէս պէտք է անենք, որ նյարդայնութիւն չառաջացնի մեր զործընկերների մօտ», - ասաց նա:

Յիշեցնենք՝ Եւրասիական

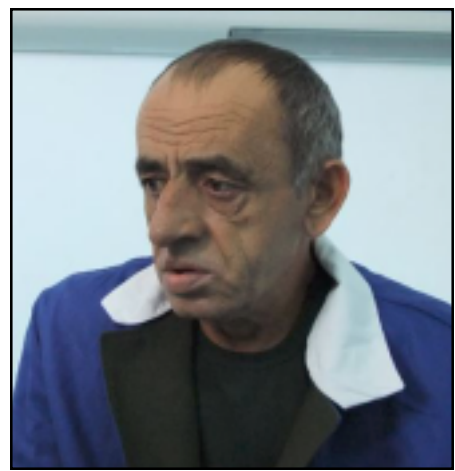
բարձրագոյն տնտեսական խորհրդի՝ մայիսի 29-ին Աստանայում կայացած նիստին Նազարբաեւը Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի նամակի մասին էր յիշատակել, որտեղ Հայաստանին միայն իր միջազգայնօրէն ճանաչուած սահմաններով Եւրասիական Միութիւն ընդունելու կոչ էր արւում: Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինն, այդուհանդերձ, անտեսելով Ալիեւի նամակի մասին յիշատակումը, մէկ անգամ եւս բոլոր փաստաթղթերի՝ ամենակարճ ժամկէտներում ստորագրման կարելութիւնն է ընդգծել: Շատ վերլուծաբաններ համոզուած են, որ Հայաստանը ԵՏՄ-ին չի անդամակցում, որովհետեւ Ռուսաստանը պայման է դրել մաքսակէտ տեղադրելու վերաբերեալ:

Յայկական Կողմը Դեռ Պաշտօնապէս Զի Տեղեկացուել Սարգիս Անանեանի ձերբակալման մասին

Հայաստանի գերիների, պատանդների եւ այլապէս կորածների հարցերով զբաղուող յանձնաժողովը Սեպտեմբերի 3-ի Ժ. 15:30-ի դրութեամբ ԿԽՄԿ-ից պաշտօնական հաստատում չի ստացել Ատրպէյճանի իշխանութիւնների կողմից ՀՀ քաղաքացի Սարգիս Անանեանի ձերբակալման մասին, NEWS.am-ի թղթակցին ասել է յանձնաժողովի աշխատանքային խմբի ղեկավար Արմէն Կապրիէլեանը:

Նրա խօսքով՝ տեղեկութիւն կայ Նոյեմբերեան քաղաքի բնակիչ, 1961թ. ծնուած Սարգիս Անանեանի վերաբերեալ, որից ծանօթները տեղեկութիւն չունեն Օգոստոսի 25-ից: Ներկայումս ստուգում է կատարում, պարզում են ստրպէյճանական կողմ ենթադրեալ անցնելու հանգամանքները:

«Ինչ վերաբերում է Ատրպէյճանի քաղաքականացուած գործողութիւններին եւ ստրպէյճանական մամուլում կալանաւորի յայտարարութիւններին մասին հրապարակումներին, ապա եթէ մենք խօսում ենք միեւնոյն մարդու մասին, որն անհետացել է Հայաստա-

Սարգիս Անանեան

նից եւ ձերբակալուել Ատրպէյճանում, ես նրա խօսքերին այդքան մեծ նշանակութիւն չէի տա եւ լուրջ չէի ընդունի, քանի որ նա տառապում է հոգեկան լուրջ շեղումներով՝ երկար ժամանակ ալկոհոլիզմով արդիւնքում», - նշել է Արմէն Կապրիէլեանը:

Ատրպէյճանի պնդմամբ՝ ՀՀ քաղաքացի Սարգիս Անանեանը ձերբակալուել է Օգոստոսի 26-ին՝ Քեմերլի գիւղի շրջանում:

«Վստահ եմ, Որ ՆԱՏՕ-ն Ոչ Մի Կերպ, Նոյնիսկ Յայտարարութեամբ Զի Միջամտելու Արցախեան Քիմնահարցին»: Լեւոն Մելիք-Շահնազարեան

Քաղաքագէտ Լեւոն Մելիք-Շահնազարեանը գտնում է, որ Թուրքիայի նոր Նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի յայտարարութիւնը, ըստ որի՝ Լեւոնային Ղարաբաղի ինդիքը կը ներառուի ՆԱՏՕ-ի գազաթաժողովի օրակարգում, ոչ մի վտանգ իրենից չի ներկայացնում:

«Ես այստեղ ոչ մի վտանգ չեմ տեսնում: ՆԱՏՕ-ն չի խառնուի այդ հարցում, ՆԱՏՕ-ի գլխաւոր քարտուղարը բազմիցս յայտարարել է, որ Արցախեան հիմնախնդիրը ՆԱՏՕ-ի հետ որեւէ կապ չունի, եւ ՆԱՏՕ-ի անդամներից ոչ մէկը ներգրաւուած չէ այդ խնդրում», - Tert.am-ի հետ զրոյցում ասաց

Լեւոն Մելիք-Շահնազարեանը:

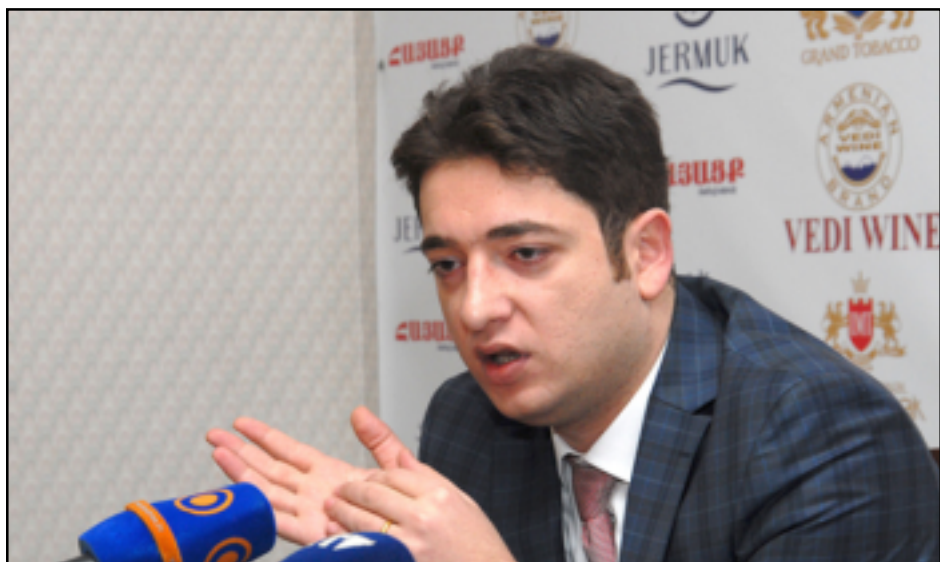
Ըստ նրա՝ Էրդողանը նման յայտարարութիւն արել է, որովհետեւ գտնուել է Բաքուում: «Բացի այդ՝ Էրդողանը կարող է այդ հարցը բարձրացնել եւ ըստ երեւույթին կը բարձրացնի, սակայն ՆԱՏՕ-ի բոլոր որոշումներն ընդունուում է կոնսենսուսով, եւ մենք ՆԱՏՕ-ում ունենք բարեկամ երկրներ, որոնք, եթէ կարիք լինի, այդ որոշմանը դէմ կը քուէարկեն: Ես ոչ մի վտանգ, մտահոգութեան պատճառ չեմ տեսնում եւ վստահ եմ, որ ՆԱՏՕ-ն ոչ մի կերպ, նոյնիսկ յայտարարութեամբ չի միջամտելու», - ասաց քաղաքագէտը:

կանաց ուղղ հետեւողական քայլերը կ'ապահովեն Արցախի անկա-

խութեան միջազգային ճանաչումը», ըսաւ Աբրահամեան:

ՆԱՐԵԿ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

«ՊԱՇՏՕՆԱԹՈՂ ՆԱԽԱԳԱՐՆ ԻՐ ԳՆԱՅԱՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒՄ ԱՌՆՈՒԲԱՋՆ ԱԶՆԻԻ ՉԷ»

Վերջին օրերին ակտիվացել են Ռոբերտ Քոչարեանի՝ քաղաքականության վերադառնալու մասին խօսակցությունները: Որքանով է այդ հնարավորությունն իրատեսական. Ozer.am-ի գրուցակիցն է Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցության ատենապետ Նարեկ Գալստեանը:

Ռոբերտ Քոչարեանի վերջին օրերին անմախաղեղ ակտիվություն է ցուցաբերում հարցազրույց, այնուհետև նրա ոչ պաշտոնական կայքի կողմից պատրաստուած ֆիլմ 60-ամեակի առիթով: Արդե՞ք սա ակնարկ է՝ մեծ քաղաքականություն յետվերադարձի եւ նախագահական յաւակնությունների մասին:

Ես առանձնապէս հակուած էլ չեմ մտածելու, որ Քոչարեանը երբեւէից դուրս է մնացել մեծ քաղաքականությունից: Գոնէ Հայաստանում հսկայական կապիտալ ունեցող որեւէից մէկը չի կարող դուրս մնալ մեծ քաղաքականությունից, իսկ Քոչարեանն առաւել էւս: Ինչ վերաբերում է նախագահական ամբիջիներին, ապա ինչո՞ւ ոչ, նա կարող է հանգիստ նման փորձ անել: Եթէ չկայ այս իշխանությունների կողմից նրա կառավարման տարիների քաղաքական գնահատականը, եթէ բոլոր այն վատ երեւոյթները, որոնք կային վերջինիս 10 տարիների նախագահութեան ընթացքում, չլուծուեցին այս տարիներին, եթէ չբացայայտուեցին տասնեակ աղմկայարոյց յանցագործությունների կատարողներն ու պատուիրատուները, ապա, բնական է, որ Քոչարեանը շատ հանգիստ վերադառնալու ցանկութիւն կ'ունենայ: Այլ խնդիր է, թէ ինչպէս կ'ընդունի նրան Հայաստանի Հանրապետությունից քաղաքացին: Վստահ եմ, որ առնուազն ոչ բարեացակամ:

Ինչպէ՞ս էք գնահատում Քոչարեանի իշխանավարման տարիներն ընդհանրապէս եւ համաձայն էք այն կարծիքի հետ, որ Քոչարեանի շնորհիւ Հայաստանը ծաղկում էր այդ տարիներին:

Կարծում եմ, որ պաշտօնաթող նախագահն իր գնահատականներում առնուազն ազնիւ չէ: Երբ նա կամ իր PR թիմի ներկայացուցիչները խօսում են այդ տարիներին երկրում արձանագրուած տնտեսական աճի մասին, ապա յանուն արդարութեան պէտք է նաեւ չիշխին եւ ազնուօրէն խօսին կեղծուած նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների, Ապրիլի 12-13-ի, մենաշնորհների հաստատման, օլիգարխիայի՝ իբրեւ ինստիտուտ կայացման, տասնեակ աղմկայարոյց եւ դեռեւս չբացայայտուած յանցագործությունների

մասին: Երբ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը հրապարակային քաղաքականութիւն վերադարձաւ, նա հանդէս եկաւ հրապարակային հաշուետուութեամբ իր արած-չարածի համար, այլ խնդիր է, թէ ով որքան արժանահաւատ համարեց նրա խօսքերը: Քոչարեանի 10 տարուայ իշխանութեան օրօք երկրի հարստությունները վաճառուեցին օտարին, սոցիալական անարդարություն էլ աւելի մոլեգնեց, օլիգարխիան եւ նրանց աւագակախմբերը դարձան հասարակական կեանքի տէր եւ տիրական: Կարծում եմ, որ նախագահ Քոչարեանի գրասենեակը նաեւ այս եւ նմանատիպ հարցերին պէտք է պատասխանի: Միայն մի քանի արտադրամաս բացելով չէ երկրում առաջընթաց գրանցուած: Մամուլի ազատութիւնը ցանկացած երկրի առաջընթացի գրաւակալներին է, իսկ եկէք չիշխենք, թէ ինչ ողբալի վիճակում էր մամուլն այդ տարիներին: Երկրի միակ անկախ հեռուստաընկերությունը փակուեց հենց իշխանություններին ոչ հաճոյ հողորդումներ ներկայացնելու համար: Սրանք հարցեր են, որոնց պատասխանը ժողովուրդը շատ լաւ գիտի, բայց արդե՞ք գիտակցում է նաեւ նախկին նախագահը: Հարցս, բնականաբար, հռետորական էր:

Ըստ Ձեզ՝ ԲՀԿ-ի եւ ՀՀԴ-ի վերջին ջերմացումները Քոչարեանի հետ կը փլուզե՞ն քառեակի խորհրդարանական ձեւաչափը:

Որքան էլ տարօրինակ է, խորապէս համոզուած եմ, որ ոչ: Թերեւս միայն «Ժառանգութեան» մասով նման կասկած կարելի է յայտնել: Անգամ Հայ ազգային կոնգրեսը, որի հիմնական բոլոր անդամները Քոչարեանի իշխանութեան ամենախիստ քննադատները, եթէ ոչ թշնամիներն էին, իրենց վերջին 3 տարուայ պահուածքով ցոյց տուեցին, որ անկիւնադարձօրէն փոխել են իրենց համոզմունքներն ու զաղափարները, որի հետեւանքով էլ ՀԱԿ-ը լքեցին բազմաթիւ կուսակցությունների՝ այդ թւում նաեւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցությունը, «Հանրապետությունը» եւ այլն: Միշտ ասել ենք, մէկ անգամ էլ չեմ զլանում ասել, ՀԱԿ-ը դարձել է «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան քաղաքագիտական վերլուծությունների խմբակը, իսկ թէ ում նախագիծը կամ քաղաքական յենարանն է ԲՀԿ-ն՝ կարծում եմ՝ բոլորս էլ գիտենք: Առանձնապէս չեմ էլ զարմանայ, եթէ մի օր Քոչարեանին եւ Տէր-Պետրոսեանին տեսնեմ նոյն հարթակում՝ «աւագակախտական ռեժիմը» տապալելու կոչեր անելիս: Մի՞թէ քիչ են մեր իրականությունում նման գրասենյակներ:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

ՄԱԿ-Ի ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ՊԱՏԱՆԴ ԱՌՆՈՒԱԾ ՍՈՒՐԻԱ-ԻՍՐԱՅԷԼ ՍԱՅՄԱՆԻՆ ՍՕՏ

Աւելի քան շաբաթէ մը ի վեր լարուած կացութիւն կը տիրէ Սուրիա-Իսրայէլ սահմանին մօտերը, Կոլանի բարձունքին վրայ: Արդարեւ, այս վիճելի հողատարածքի վրայ, Ալ Քայիտայի զինեալները, որոնք կը գործակցին Ալ Նուսրա ճակատին հետ, բախումներ ունեցան ՄԱԿ-ի խաղաղապահ զինուորներուն անդամ ֆիլիբինցիներու ջոկատին հետ, այս առթիւ Սուրիոյ հակակառավարական ոյժերը պատանդ առած են Ֆիճիի եւ Ֆիլիբինի պատկանող շուրջ 40 ՄԱԿ-ի զինուորներ: Անոնք կը գտնուին ապահով վիճակի մէջ: Տակաւին յայտնի չէ բուն դրդապատճառը: Սակայն կը կարծուի թէ ՄԱԿ-ի որդեգրած մեղմ քաղաքականութիւնն է Ասատի վարչակարգին հանդէպ:

Նշենք նաեւ որ Կոլանի բարձունքը գրաւման տակ առնուած է 1967ի Միջին Արեւելքի պատերազմի ժամանակ: Իսկ ՄԱԿ-ի զինուորները հոն տեղակայուած են 1974էն ի վեր: ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ոյժերու մաս կը կազմեն Ֆիճիէն, Իրլանտայէն, Հոլանտայէն, Նեփալէն եւ Ֆիլիբեան կղզիներէն ժամանած զինուորներ:

Վերջին պահուն ստացուած լուրէ մը կ'իմանանք թէ զինեալ ապստամբները դրամական հատուցում կը պահանջեն իրենց անդամներէն երեքին սպաննութեան կապակցութեամբ:

ՊԱՂԵՍԻՆԵԱՆ ՆՈՐ ՀՈՂԱՏԱՐԱԾՔՆԵՐ ԿԸ ԲՈՆԱԳՐԱԲՈՒԻՆ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԿՈՂՄԷ

Քանի մը օր առաջ Իսրայէլ յայտնեց թէ զանգուածային հողատարածք մը բռնագրաւած է Բեթղեհէմի մօտակայքը: Ասիկա անցնող 30 տարիներու ընթացքին սեփականացուած ամենաընդարձակ հողամասն է արեւմտեան ափին վրայ: Շուրջ 400 հեքտար այս կալուածն իսկոյն յայտարարուած է պետական հողատարածք: Այս անակնկալ միջոցառումը բուռն կերպով դատապարտուած է պաղեստինցիներու եւ ԱՄՆի իշխանութեանց կողմէ:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՍԷՉ ՊԱՅԹԻՒՆԻ ՍԸ ՀԵՏԵՒԱՆՔՈՎ 11 ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Ալ Արիշ (Եգիպտոս) դէպի Կազա տանող Սինայի թերակղզիին վրայ գտնուող ճանապարհի մը եզրին ուռմբ մը պայթեցաւ ոստիկաններ փոխադրող հանրակառքի մը մօտ: Զոհերուն մէջ կան 11 ոստիկաններ, ինչպէս նաեւ ապահովական եւ բժշկական անձնակազմի անդամներ:

Արդարեւ, նոյնանման միջադէպեր եւս պատահած են անցնող ամսուան ընթացքին, որոնց պատճառով ձերբակալուած են տասնեակ մը անձեր:

Վերոյիշեալ դէպքերուն հեղինակները Ալ Քայիտայի համակիր նոր խմբակցությունեան մը անդամներն են եւ կը կոչուին «Անսար Պէյթ Ալ Մագաիս»:

ԻՐԱՔԻ ՔԻՐՏԵՐՈՒ ԾԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՍՏԱՆԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ

Գերմանիոյ վարչապետ Անկելա Մէրկել հրապարակային յայտարարութեան մը մէջ ինքզինք արդարացուց իսլամիստներու դէմ պայքարող քիւրտերուն օժանդակելու հարցին մէջ: Ան նաեւ կարեւորութեամբ ընդգեց իրաքի փոքրամասնականներուն մարդասիրական օժանդակությունիւն մատակարարելու անհրաժեշտութիւնը:

Վիճագրութիւն մը վերջերս յայտնաբերած է որ գերմաններէն երեքն երկուքը չեն փափաքիր զինամթերքի օժանդակությունիւն ցոյց տալ քիւրտերուն: Սակայն իրողութիւնը բոլորովին տարբեր է հակասություններով լեցուն:

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 100,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State: ----- Zip Code: -----

Country: -----

Tel: ----- Fax: -----

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԻՈՒԻՒՆ ԹԵ՛ ԳՆԱՅԱՏԱԿԱՆՆԵՐ ՊԵՏՔ Է ԼԻՆԵՆ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ ՏԵՍԱՆԿԻՒՆԻՑ

**ԴՄԻՏՐԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ՄԴՆԿ Հայաստանի շրջանի
վարչառքեան անդամ**

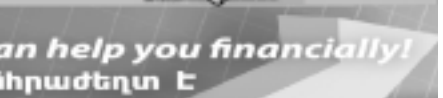
Ռուսաստանը, Բելառուսը եւ Ղազախստանը (այդ երկրները այսօր ՄՄ լիիրաւ անդամներն են) դեռեւս շատ հեռու են լիարժէք տնտեսական միութիւն լինելուց: Այո՛, համաձայնագիր է ստորագրուել այն ստեղծելու համար (ԵւրԱզէսը) նպատակների ինտեգրման համար յայտարարուած է պարանքների, ծառայութիւնների, կապիտալի եւ աշխատուժի, ազատ տեղաշարժի ապահովումը, համակարգուած, հետեւողական եւ միասնական քաղաքականութեան անցկացումը՝ տնտեսութեան տարբեր ճիւղերի համար: Բայց ի՞նչ է տալիս պայմանագիրը կենցաղում: Եթէ նայենք փաստաթուղթը եւ նրա լաւելուածները, ապա պարզ է դառնում, որ համաձայնագրում գրեթէ ոչ մի նոր բան չկայ այն բանի համեմատ, որ նախկինում համաձայնել են կողմերը: Մանրամասն, չորս մասերից երկուսը՝ երկրորդը եւ երրորդը (118 յօդուածներից 76) ուղղակի վերցուած են Մաքսային միութեան (ՄՄ) 2009թ. եւ 2011 թ-ի. Միասնական տնտեսական տարածութեան (ՄՏՏ) պայմանագրերից: Առաջին մասի քանակութիւնը յօդուածները նուիրուած են նոր մարմիններ ստեղծելուն, բայց, ըստ էութեան՝ եղածներին անվանափոխութեանը: Ստեղծուած է Գերագոյն խորհուրդ՝ նախագահների մակարդակով, միջկառավարական խորհուրդ՝ վարչապետների մակարդակով, ԵւրԱզէսի դատարան: Եւրասիական տնտեսական յանձնաժողովը մնում է որպէս ինտեգրման աստիճանի հիմնական գործադիր մարմին: Եւ միայն չորրորդ մասի համաձայնութեան մէջ, որը նուիրուած է անցումային շրջանին, որոշակի ինտեգրացիոն առաջընթաց է արձանագրուել: Դա կայանում է նրանում, որ կողմերը յայտարարում են համաձայնագրերի անհրաժեշտութեան մասին որոշ ոլորտների համար, կոնկրետ ժամկէտներում. առաւել զգալուն հարցերի, նաւթի, գազի եւ մինչեւ 2025թ ֆինանսների շուրջ, այսինքն, բաւականին ուշ: Էլեկտրաէներգիայի հարցում կողմերը պայմանաւորուել են բանակցութիւններ վարել մինչեւ 2019թ. Յուլիսը եւ այդպէս շարունակ: Այնպէս որ, այստեղ մեր նախագահը, իհարկէ,

ճիշտ է, երբ ասում է, որ ոչ ոք մեզ չի շտապեցրել, առանց այդ էլ բաւականին ժամանակ կար... Միեւնոյն ժամանակ, այսօր, Հայաստանի ձեռներէցները (եւ ոչ միայն մեր երկրի) դժգոհում են դրոյթների իրականացման մեխանիզմի բացակայութեան համար, պարանքների ընդհանուր կողմորման հասանելիութեան պակաս կայ: Այնպիսի տպաւորութիւն է ստեղծուած, որ մեր քաղաքական գործիչներին բնաւ չեն հետաքրքրում Հայաստանի ճակատագիրը Մաքսային միութիւնում: Միտումնաւոր է, թէ ոչ, բայց մեր հասարակութեան մէջ այսօր ստեղծուել է տեղեկատուական վակուում ՄՄ հանդէպ, որտեղից էլ բխում են բազմաթիւ լուրեր, հարցեր, մտահոգութիւններ ու բողոքներ: Չարմացնում է քաղաքական գործիչներին դիրքորոշումը, որոնք նոյնիսկ չեն փորձում բացատրել համաժողովրդական լեզուով հանրութեանը, թէ ի՞նչ է Մաքսային միութիւնը, ինչո՞ւ է Հայաստանը անդամակցել նրան, ի՞նչն է յատկապէս, եւ աւելի կարեւորը, որ կարող է նա ստանալ դրանից: Նոյնիսկ պարզ է, թէ ինչպէ՞ս եւ ո՞ւմ համար է մեր երկիրը խնդիրներ ստեղծում: Անկեղծ ասած, այսօր Ռուսաստանի Դաշնութեան քաղաքականութեան պատժամիջոցների օգտագործման շարունակումը Արեւմուտքի կողմից, կասկածի տակ է դնում Ռուսաստանի, Բելառուսի եւ Ղազախստանի ինտեգրման սխեման: Ինտեգրացիոն գաղափարախօսութեան միաւորումը հիմնուած է երկու հիմնական սկզբունքների՝ առաջին. հետեւողական տնտեսական քաղաքականութիւն՝ այլ երկրների նկատմամբ եւ երկրորդ՝ մէկ մաքսային տարածքի ձեւաւորման եւ գործունէութեան վրայ: Իրենց քաներորդ համագումարում հնչակեանները զգուշօրէն ողջունել են Հայաստանի անդամակցութեանը Մաքսային միութեանը: Ապագան հաստատել է այդ զգուշաւորութիւնը... Վերջին ժամանակներս սկսել է խախտուել առաջին հիմնական սկզբունքը՝ Ռուսաստանի, Բելառուսի եւ Ղազախստանի առեւտրային քաղաքականութեան միութիւնը դարձել է աւելի ու աւելի քիչ համաձայնեցուած: Ի վերջոյ, եթէ մի քանի ամիս առաջ, դա արտայայտուած էր Ռուսաստանի միակողմանի մաքսային պարտականութիւններով ուկ-

րաինական պարանքների նկատմամբ... արտօնեալ մակարդակով, (մօտ զրոյական տոկոսադրոյքներ բոլոր պարանքների համար), մինչեւ ամենամեծ բարելաւման մակարդակ, ապա Օգոստոսի սկզբին, Ռուսաստանի Դաշնութիւնը որդեգրել է «հակասանկիցիաների քաղաքականութիւնը» Միացեալ Նահանգների, Եւրամիութեան, Աւստրալիայի, Նորվեգիայի եւ Գանատայի սննդամթերք արտադրողների նկատմամբ: Ռուսաստանի Դաշնութեան (Մաքսային միութեան) գործընկերները, կողմ չեղան ռուսական կողմի ո՛չ առաջին, ո՛չ էլ երկրորդ նախաձեռնութիւններին, որի պատճառով անխուսափելիօրէն սկսեց բարձրանալ վերը նշուած պարանքները Բելառուսի եւ Ղազախստանի միջոցով Ռուսաստան բերուելու հարցը: Այս իրավիճակը հակասում է գործունէութեանը՝ մէկ մաքսային տարածքում, քանի որ, պարանքներն արտաքին սահմաններն անցնելիս, պէտք է ազատ տեղաշարժուեն ինտեգրուած միութեան ներսում: Աւելին՝ պարզապէս մտածենք, թէ ի՞նչ է արել Մոսկուան: Նա ներկայացրեց հենց իր համար կիրառուող առեւտրային էմբարգո: Պատկերացրէք ինչպիսի գայլոցթ (եւ նոյնիսկ ուղղակի հակամարտութիւն) կ'առաջանար, եթէ վաշինգտոնը եւ կամ Բրիւսելը յայտարարէր, որ արգելք է դնում Ռուսաստան սննդամթերքի արտահանման վրայ՝ դրանով իսկ սահմանափակելով Ռուսաստանի (եւ ԱՊՀ) քաղաքացիների սննդամթերքների տեսականին, որով կը հրահրի ԱՊՀ երկրներում սննդամթերքի գների աճ (ներմուծուող պարանքների նուազեցումը պահանջարկի կտրուկ աճ կը բերի): Դրանում, իհարկէ, կարելի է մեղադրել Արեւմուտքին, սակայն, Ռուսաստանը դա արել է բաւականին ինքնուրոյն, եւ այսօր, Ռուսաստանի կառավարութիւնը պատրաստում է հրամանագրեր «Գնողականութեան աճի» եւ «Արտադրանքի պահման» դէմ: Մաքսային միութիւնը հեռու է կատարեալ լինելուց, նրա ներսում շատ են ոչ սակագնային խոչընդոտները, արտահանման հարկերը ինքնուրոյն են որոշուած իւրաքանչիւր երկրում, չկայ անասնաբուժական եւ բուսասանիտարական հսկողութեան ոչ մի կենտրոնացուած, միասնական մարմին, եւ այլն: Իսկ սննդամթերքի նկատմամբ էմբարգոյի որոշումը, նոյնիսկ աւելի է օտարում նրան կատարեալ լինելուց: Ի վերջոյ, եթէ նորվեգական սաղմոնը եւ իտալական ոստրեն ներկայացնեն որպէս բելառուսական, մեծ քանա-

կի դէպքում ոչինչ չի ստացուի, այն ժամանակ, երբ եւրոպական սաղմոնը եւ ինձորը կը ստացուեն հեշտութեամբ: Այս առումով, Ռուսաստանի գիւղատնտեսութիւնը վերահսկող կազմակերպութեան վերջին առաջարկը՝ Բելառուսից մատակարարման սահմանափակումների վերաբերեալ, միանգամայն տրամաբանական է, տեղեկատուութեան հետաքրքրութեան տեսանկիւնից, բայց այն, ըստ էութեան բարձրացնում է մաքսային սահմանը երկու երկրների միջեւ եւ խախտում է միասնական մաքսային տարածքունենարը Մաքսային միութեան երկրորդ հիմնական հիմքը: Իսկ ամենակարեւորն այն է, որ դա հիմա շատ աւելի վնաս է Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ երկրների սպառողներին, հիմքից խարխլելով առանց այդ էլ թուլացող ռուսական տնտեսութիւնը: Ռուսաստանը թիւր պատրանքներ է փայփայցում, որ բնական միջոցների հիմնականում նաւթի եւ գազի առատութիւնը, կը պահի երկիրը, որպէս յաւերժական գերտէրութիւն: Թոյլ կառավարումը (մենեջմենտ) լուրջ վնաս է հասցնում Ռուսաստանի վառելիքայիններգութիւ համալիրին, իսկ «թերթաքարային չեղափոխութիւնը» եւ հանքահումքային ռեսուրսների ձեռքբերման այլ պոռթկումներն աշխարհում, շուտով զգալիօրէն կը նուազեցնեն Ռուսաստանի քաշը այս ոլորտում: ՄՄ եւ ցանկացած նման նորագոյացութեան համար աւելի մեծ վտանգ է այն փաստը, որ վերջին տասնամեակի սկզբից, թոյլ դոլարի շնորհիւ, պահպանուած են նաւթի եւ գազի արհեստականօրէն բարձր գներ: Սակայն, իմ կարծիքով, վաղ թէ ուշ, Միացեալ Նահանգները պէտք է վերացնեն իրենց այնչափ դրամավարկային քաղաքականութեան սխալները, ինչպէս որ նրանք արդէն դա արել են 1980-ականների սկզբին՝ տենդային տասնամեակում, երբ նաւթի գները \$3-ից բարձրացան \$40՝ մէկ բարելի դիմաց: 1980-ականների կէսերին, մինչեւ 2000թ., նաւթի մէկ բարելի միջին գինը չի գերազանցել \$21: Այդ ժամանակ նաւթի գների անկումը եղել է ԽՍՀՄ-ի է փլուզման առանցքային գործօնը, դոլարի հոսքը յանկարծ սպառուեց եւ անհետացաւ ԽՍՀՄ տնտեսութեան կարեւոր յենարանը: Այսօր Ռուսաստանի տնտեսութիւնը, նոյն կերպ, գրեթէ փլուզման եզրին է: Չմնայ՝ փլատակների տակ: Այնպէս որ, իհարկէ, «Մաքսային միութեանն անդամագրուե-

Շարք էջ 17

Bedros S. Maronian 818/500-9585	Siamanto B. Maronian 818/269-0909	
SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975 More locations and more ways to service your insurance and financial needs		
6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048	805 East Broadway Glendale, CA 91205	300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101
<ul style="list-style-type: none"> • Life Insurance • Health Insurance • Group & Individual • Long Term Care • Disability	<ul style="list-style-type: none"> • Estate Planning • Will & Living Trust • Full Annual Review • Mortgage Protection • College Planning	<ul style="list-style-type: none"> • Workman's Compensation • Employee Benefits • Annuity • IRA • 401K & 403B
		
Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits		
Insurance coverage can help you financially! Ապահովագրութիւնը Աձիրաճեղս է Coverage & Protection should be on the top of your priority list.		

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ Հ.Բ.Ը.Մ.-Ի ԱՄՊԵՏՆԵՐՈՒ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՏՈՔԹ. ՅԱՐՈՒԹ ԵԱՂԱԶԵԱՆԻՆ ՅԵՏ՝ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԵՐԵՔ ԻՐԱՅԱՏՈՒԿ ԶԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒՆ ԱՌԻԹՈՎ

Հայոց Ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին ընդառաջ, ազգային, քաղաքական թէ՛ հասարակական կազմակերպություններ կը մշակեն ու կը ծրագրեն միջոցառումներ, պատշաճ կերպով ոգեկոչելու համար Ապրիլեան մեր նահատակներուն անջնջելի յիշատակը: Այս տեսանկյունէն դիտելով, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Ասպետներու Համախմբումը արդէն տասնամեակէ մը աւելի, Հարաւային Գալիֆորնիոյ մէջ կը ծաւալէ բացառիկ օգտաշատ աշխատանք, տարին մէկ հրաւիրելով հայ, թուրք թէ՛ օտար քաղաքական դէմքեր, պատմաբաններ, գիտնականներ, մտաւորականներ՝ կազմակերպելով հրապարակային մեծածաւալ դասախօսութիւններ, հանդիպումներ, քննարկումներ, վերլուծումներ եւ կամ վիճաբանական ասուլիսներ:

Թէ՛ ի՞նչ ծրագրեր մշակուած են 100-ամեակի նախօրէին, գլխաւորաբար այս հարցումով մօտեցանք Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ասպետներու Համախմբումի վարչութեան Ատենապետ Տոքթ. Յարութ Եղաւթեանին: Ան ծնած է Հայէպ. գործօն մասնակցութիւն բերած է եւ կը բերէ ազգային-հասարակական մեր կեանքին ներս՝ Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ եւ Հ.Բ.Ը.Մ.-ի միջոցով: Եղած է Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանակային Յանձնաժողովի անդամ, Լոս Անճելըս Սան Ֆերնանտօ Հովիտի վարչութեան ատենապետ, ինչպէս նաեւ Ասպետներու վարչութեան անդամ, փոխ-ատենապետ, եւ ներկայիս կը վարէ նոյն վարչութեան Ատենապետի պաշտօնը: Տոքթոր Եղաւթեան մասնագիտութեամբ ախտաբան է (Pathologist), կը գործէ Քայքայող հիւանդանոցին մէջ, ինչպէս նաեւ կը դասախօսէ UCLA-ի մէջ:

- Տոքթոր Եղաւթեան, կը խնդրեմ, որ երկու խօսքով ներկայացնէք Հ.Բ.Ը.Մ. Ասպետներու Համախմբումին նպատակն ու առաքելութիւնը:

- Ասպետներու Համախմբումը ծնունդն է Հ.Բ.Ը.Մ.-ի, ուստի անոր նպատակն ու առաքելութիւնը բնականաբար կը նոյնանան Հ.Բ.Ը.Մ.-ի աշխատանքային ուղղութեան հետ: Մեր գլխաւոր նպատակներէն մէկն է մեր ազգին զաւակները, միութեանական դպրոցականը, համալսարանականը, սկսուտն ու ակումբի գործօն անդամը արթուն պահել սփիւռքահայ իրականութեան մէջ: Իսկ մենք, որպէս Ասպետներ, աշխատանք տանինք նիւթապէս, բարոյապէս եւ գործնականօրէն, մեր լուծման բերելու համար հայապահպանման այդ ընդհանուր աշխատանքին:

Այս նոյն միտքն է, որ խտացուած է Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ասպետներու առաքելութեան մէջ: Հոն կը կարդանք. «Հայկական ինքնութեան եւ մշակութային ժառանգութեան գոյատեւումին նախանձախնդիր մարդասիրական այս մեծ կազմակերպութեան Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ամերիկահայ շառաւիղները որպէս, ստեղծել պատուանդան մը, գործօն մասնակցութեամբ ու արդիական մօտեցումով նպաստել ազգային հրատապ ու նոր հրամայականներու դիմադրաւորմանը»:

- Այնչոյ 12 տարիներուն ընթացքին Ասպետներու հրաւիրով Լոս Անճելըս ժամանած եւ դասախօսած են բազմաթիւ անուանի դէմքեր. Հայաստանի արտաքին գործոց նախկին նախարար Տիրա Վարդան Օսկանեան, Դոկտ. Նուպար Աֆէեան, Փրոֆ. Վահագն Տատրեան, Փրոֆ. Թանէր Աքչամ, Փրոֆ. Արա Սարաֆեան, Տիրա Պերճ Սեդրակեան, ԼՂՀ նախագահ Բակօ Սահակեան, Փրոֆ. Գէորգ Պարտաքճեան, Փրոֆ. Ճէնկիզ Աքթար, ՀՀ արտաքին գործոց նախկին նախարար Տիրա Ռաֆֆի Յովհաննէսեան, Տիրա Հասան Ճէմալ, Փրոֆ. Ռիչարտ Յովհաննէսեան, Դոկտ. Փամելա Սթէյնըր, Տիրա Էտուրտ Ճէրէճեան: Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակի նախաշեմին Հ.Բ.Ը.Մ. Ասպետները ի՞նչ նոր ծրագրերով կը ներկայանան մեր հանրութեան:

- Ինչպէս նշեցիք, նախորդ տարիներուն հրաւիրած ենք դիւանագետներ, պատմաբաններ, մտաւորականներ եւ ազգային դեկավար դէմքեր: Ներկայիս՝ Ցեղասպանութեան 100-ամեակին առիթով, նախատեսած ենք երեք մեծ միջոցառումներ, որոնցմէ երկուքը ծրագրած ենք մինչեւ 2014-ի աւարտը:

ա.- Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախկին նախարար, ՀՀ Ազգային Ժողովի պատգամաւոր Տիրա Վարդան Օսկանեան Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ասպետներու Համախմբումին հրաւիրով ելույթ պիտի ունենայ Միութեան փաստօրինայի կեդրոնին մէջ՝ Ուրբաթ, Հոկտեմբեր 10-ին: Ան Հայէպի Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Լազար Նաճարեան-Գալուստ Կիւլպէնկեան վարժարանի շրջանաւարտ է: Նոյն օրերուն Լոս Անճելըս պիտի ժամանէ նաեւ Հայէպի մեր վարժարանին համեստփայլ ու քաջարի տնօրէնուհին՝ Գայեանէ Թումպալեան, եւ պաշտօնապէս պիտի նշուի նաեւ վարժարանին 60-ամեակը:

Վարդան Օսկանեանին հետ հանդիպումը վստահաբար պիտի հետաքրքրէ մեր հայրենակիցները, որպէսզի հայ-թուրք յարաբերութիւններուն կողքին, Պրն. Օսկանեանի միջոցով ծանօթանան Հայաստանի եւ Արցախի ներկայ իրավիճակին, ինչպէս նաեւ մեզ յուզող այժմէական հարցերու:

բ.- Լոս Անճելըսի յարգարժան քաղաքապետ էրիք Կարսթի Հայ համայնքին հանդէպ միշտ ալ ունեցած է դրական կեցուածք, քաջալերած եւ ներկայ գտնուած ինչպէս Հ.Բ.Ը.Մ.-ի, նոյնպէս եւ զաղութային հրապարակային տարբեր ձեռնարկներու: Այցելած է Հայաստան, ջատագովն է Հայոց Ցեղասպանութեան մեր արդար պահանջատիրութեան: Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ասպետներու Համախմբումն պիտի հիւրընկալուի մեծապարզ քաղաքապետին տան մէջ, տօնախմբելու համար Լոս Անճելըսի հայ զաղութին 100 տարուան ձեռքբերումները եւ ներդրումը՝ տեղական կեանքին ներս: Այս միջոցառումը ծրագրուած է կայացնել մինչեւ տարեվերջ:

գ.- Երրորդը եւ գլխաւորը՝ Հայոց Ցեղասպանութեան տարիներուն միջազգային թերթերու առաջին էջերուն վրայ կոտորածներ:

«ԼԱՐՔ» ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱԲԱՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔՆԵՐԸ

«Լարք»-ի փոքրիկ համայնքում՝ նրա հետեւորդները եւ գործօն անդամները որոշ արթնութիւն յայտնաբերեցին գրաբար լեզուի նկատմամբ, երբ նրանք մասնակցում էին ընկերակցութեան այս տարի կազմակերպած «Vocal Camp»-ին: Նրանք փափաք յայտնեցին գրաբար սովորելու, որպէսզի հասկանան եկեղեցական ծէսերը, շարականները, մատենագիրների գրածները եւ ընդհանրապէս գրաբար լեզուն եւ քերականութիւնը:

Գրաբարը հայոց հին գրական լեզուն է, որ գործածութեան մէջ է եղել մինչեւ 19րդ դարի կէսերը՝ աստիճանաբար աւելի սակաւ գործածուելով: Այն եղել է շատ հարուստ, իր բառամթերքով, զարմանալի շարահիւսակաւ ձևերով, եւ ձոխ դարձուած բանութիւններով: Գրաբարի բառապաշարին մասն է կազմում տարբեր շրջաններում տարբեր լեզուներից փոխառուած բառերը, որոնց մի զգալի մասը նաեւ արդի հայերէնի կենսունակ տարրն է կազմում:

Պատճառաբանութիւն պէտք է լինի, եթէ մէկը որեւէ ձեւով ուզում է իր ազգային պատկանելիութիւնը հաստատել. պէտք է գիտենայ իր նախահայրերի մտածած ձեւը, աշխարհայեցողքը, արտայայտչաձեւերը՝ անոր գործածած լեզուն ընդմէջէն:

Լարքի կազմակերպած մի այլ՝ «Հայագիտական դասընթաց»-ից յետոյ, մի քանի նախանձախնդիր մարդիկ մօտեցան եւ դարձեալ ցանկութիւն յայտնեցին գրաբար լեզուն սովորելու:

Քանի որ պահանջը կրկնուած էր, տնօրէնութիւնը՝ հաւաքելով ուսանողներ, ստեղծեց դասարան, եւ

Սեպտեմբերի 6ից սկսուած է «Լարք»-ի գրաբարի դասընթացը: Դասերը կը լինեն ամէն Շաբաթ օր, առաւօտեան 8-10: Դասընթացը կը տրուի դպրոցական երկու կիսամեակով, առաջինը մինչեւ Դեկտեմբեր 2014, եւ երկրորդը՝ Յունուարից մինչեւ Մայիս: Գրաբարի ուսուցումը պիտի առաջնորդի Հայր Տաճատ Մ. վարդապետ Եարտըմեանը:

Տաճատ Մ. վարդապետ Եարտըմեանը ծնուել է Լիբանանում, 1945 թուին: 1959 թուին մեկնել է Վենետիկ, ուր ստացել է իր երկրորդական ուսումը: Ապա Հռոմի Յիսուսեանների Գրիգորեան համալսարանում ութը տարիներ հետեւել է բարձրագոյն ուսման՝ փիլիսոփայութեան եւ աստուածաբանութեան բաժիններում: 1972ին Միխիթարեան մայրավանքում ձեռնադրուել է կուսակրօն քահանայ: Մայրավանքի վարչութեան կողմից 1997ին ուղարկուած է Լոս Անջելես: 1993ին ստացել է Մայրագոյն վարդապետական աստիճան (Վենետիկ):

Հեղինակել է 40ից աւելի մեծ ու փոքր առանձին հատորներ: Հիմնական մասնագիտութիւնն է հայ վանական մշակոյթը, հայ վանական հոգեկանութիւնը եւ քրիստոնէական հոգեկանութիւնը:

Վարել է բազմաթիւ յանձնառութիւններ եւ պաշտօններ, ծաւալել է լայն գործունէութիւն: 2004ից ի վեր պաշտօնավարում է ԱՄՆ Արեւմտեան թեմում: Տաճատ Մ. վարդապետ Եարտըմեանն ասում է. «Ջանացած եմ ունեցած կարողութիւններս եւ ոյժերս սիրով օգտագործել հայ եկեղեցւոյ ծառայութեան համար: Եւ այդ բոլորին համար ուրախ եմ»:

ARABIC NIGHT
 1549 Valencia Avenue
 Pasadena, CA 91104
 September 13, 2014 @7:30
 Showerma, Falafel & Mezza
 Organised by
 H.M.M. Ladies Society
 For information
 Nora (626) 712-5047
 Lena (818) 395-7967

\$25.00

Massis Weekly

Volume 34, No. 32

Saturday, September 6, 2014

Karabakh Celebrates 23rd Anniversary of Independence

STEPANAKERT -- Artsakh has celebrated the 23rd anniversary of declaration of independence of the Nagorno-Karabakh Republic.

President Serzh Sarkisian joined Karabakh's leaders and hundreds of ordinary residents in marching through Stepanakert on the occasion. The government-organized procession ended with a wreath-laying ceremony at a memorial to thousands of Karabakh Armenians killed during the successful 1991-1994 war with Azerbaijan.

President Sarkisian described Nagorno-Karabakh's independence from Azerbaijan as "irreversible" in a written address to the Artsakh's population issued earlier on Tuesday.

"The historic choice of the people of Artsakh is an irreversible reality now," Sarkisian said in a written address to the territory's population issued earlier in the day.

"You managed to found and build

up statehood through the support of the entire nation and, first of all, owing to your inflexible will, your superhuman efforts and enormous sacrifices. The Nagorno-Karabakh Republic stands proudly in the lineup of those nations that boast better organization of public institutions and a powerful army," added the Karabakh-born president.

Nagorno-Karabakh Republic formally declared itself an independent state in December 1991 following a referendum held amid intensifying clashes between Armenian and Azerbaijani forces. The authorities in both Yerevan and Stepanakert have since ruled out any settlement that would place Karabakh back under Azerbaijani control. The Karabakh Armenians have also been reluctant to withdraw from seven districts in Azerbaijan proper that were fully or partly occupied by them during the war.

Russian, Armenian Troops Begin Joint Military Exercises

YEREVAN — More than 1,500 Armenian and Russian soldiers began annual joint military exercises in central Armenia on Wednesday, highlighting close military ties between their countries.

The five-day "tactical exercises"

involve troops from the Armenian army and the Russian military base, headquartered in Gyumri, that are part of a Russian-Armenian "united grouping." Its Armenian commander, General

Continued on page 4

Turkey and Azerbaijan to Collaborate on Karabakh and Genocide Denial

BAKU — Turkish President Recep Tayyip Erdogan says Ankara will continue supporting Baku in efforts to resolve the Azerbaijani-Armenian dispute over the Nagorno-Karabakh territory.

Erdogan said after talks with Azerbaijani counterpart Ilham Aliyev in Baku on September 3, that "Azerbaijan's rights have to be taken into consideration in "finding a resolution to the conflict."

Erdogan added that "if the conflict between Azerbaijan and Armenia [over Karabakh] is resolved, then the problems between Turkey and Armenia will also be solved."

Azerbaijan, meanwhile, will help Turkey deny in the international arena that the 1915 mass killings of Armenians in the Ottoman Empire constituted genocide, Aliyev said on Wednesday after talks with his visiting Turkish counterpart.

"Turkey and Azerbaijan will jointly counter the lie about the genocide of Armenians," Aliyev was reported stating to journalists in the presidential palace in Baku.

"We will be coordinating our efforts to expose the fictional Armenian genocide. Our non-governmental and Diaspora organizations will be acting

together," he said.

News reports from Baku suggest that Erdogan, who had angrily denied the Armenian Genocide in the past, did not mention the issue in his statement to the press, which he made after talks with Aliyev. Nor did he echo Aliyev's calls for jointly countering "Armenian lies and slander."

Erdogan called Turkey and Azerbaijan "two nations from one stem," adding that the two countries plan to increase bilateral trade up to \$15 billion annually.

Erdogan's government seemed ready to drop the Karabakh linkage when it embarked on a Western-backed rapprochement with Yerevan in 2008. The two sides signed in 2009 protocols on establishing diplomatic relations and reopening the Turkish-Armenian border. Faced with fierce criticism from Baku, Ankara made clear afterwards that it will not implement the deal as long as the Karabakh dispute remains unresolved.

Erdogan appears to have fuelled fresh Azerbaijani unease when he invited Sarkisian to his inauguration. Turkey's ambassador to Azerbaijan downplayed the significance of that invitation ahead of the ceremony.

Erdogan Invited to Attend Armenian Genocide Centennial

ANKARA -- Turkey's new President Recep Tayyip Erdogan was formally invited to visit Armenia next April and commemorate the 100th anniversary of the Armenian genocide in the Ottoman Empire after being sworn in for a five-year term on Thursday.

Armenian Foreign Minister Minister Edward Nalbandian, who was in Ankara to participate in the inauguration ceremony, handed Erdogan a corresponding letter from President Serzh Sarkisian as the two men briefly spoke at a reception in Ankara that followed the presidential inauguration.

Sarkisian first publicly extended the invitation in May, three months before the Turkish presidential election. In televised remarks, he urged the

winner of the ballot to visit Yerevan on April 24, 2014 and "face up to telling testimonies of the history of the Armenian genocide."

Sarkisian said on August 23 that Nalbandian "will learn" on the sidelines of the inauguration ceremony whether Erdogan will accept the invitation. A statement on Nalbandian's trip to Ankara released by the Armenian Foreign Ministry said nothing about that. Turkish officials have given no indications as to whether or not the new Turkish president is ready for what would be a historic trip to Armenia.

Sarkisian's decision to dispatch his foreign minister to Erdogan's swearing-in has prompted criticism from Armenia's opposition parties.

Iraqi Yazidis 'Willing To Settle In Armenia'

YEREVAN (RFE/RL) -- At least 150 Iraqi Yazidis who have taken refuge in Turkey are ready to relocate to Armenia on a permanent basis, a leader of the Armenian Yazidi community said on Tuesday.

Boris Murazi, the head of the Yerevan-based Sanjar Union, said the community can provide them with accommodation and work in rural areas of Armenia mostly populated by fellow Yazidis. He urged the Armenian government to allow those refugees to enter the country.

Murazi spoke to RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am) two days after returning from southeastern Turkey where he and other Sanjar Union activists visited Yazidi refugee camps and heard harrowing accounts of atrocities committed by Islamic State militants in Iraq. In his words, as many as 22,000 of his co-ethnics fled to Turkey after being displaced by the radical Sunni Islamists.

"We want to bring 150 of them to Armenia as they would feel much safer living among Christians," said Murazi. "I contacted the Armenian Foreign Ministry spokesman Tigran Balayan. He said that it would be a long process and that we need to apply in writing. So we couldn't bring anyone with us when we were in Turkey."

The activist said the refugees could be easily resettled in Yazidi-populated villages across Armenia. "In the village of Mirak alone, the mayor has said he is ready to give 15 empty houses to [Yazidi refugees.] We have made it clear to the government that

there would be no need to provide those people with accommodation and even food," he stressed.

The Armenian government has so far reacted vaguely to this appeal, with Balayan saying only that none of the Iraqi Yazidis has formally applied for asylum yet. Asked what the authorities in Yerevan will do if they do receive such applications, the Foreign Ministry official said, "Again, we have received no formal applications."

Iraqi nationals need visas in order to travel to Armenia and they can obtain them only at Armenian diplomatic missions in Iraq or neighboring states. On August 21, the government approved a set of measures designed to make it easier for Iraqis of Armenian descent to take refuge in their ancestral homeland or receive Armenian citizenship. But it stopped short of easing visa requirements for Iraqi Yazidis.

By contrast, Nagorno-Karabakh republic expressed readiness earlier in August to grant asylum to the displaced Yazidis. A senior official in Stepanakert referred to Yazidis as "an integral part of the Armenian people."

Murazi said the Armenian authorities should have no national security concerns regarding the influx of non-Armenian refugees. He said his organization has drawn up a list of the 150 or so Iraqi Yazidis willing to resettle in Armenia and can submit them to the authorities. "We undertake to bear responsibility for the would-be migrants," added the activist.

Armenia Ranks 85th in World Economic Forum Index

Armenia is ranked 85th in the 2014-2015 Global Competitiveness Index, released by the World Economic Forum. Switzerland is at the top of the chart, followed by Singapore, the USA, Finland and Germany.

The top ten nations are Japan, Hong Kong, the Netherlands, the UK and Sweden.

Armenia's neighbor, Georgia, is placed 69th, Azerbaijan 38th, Turkey 45th and Russia 53rd.

The ranking methodology is based on 12 main pillars: Institutions, infrastructure, macroeconomic environment, health and primary education, higher education and training, goods and market efficiency, labor market efficiency, financial market develop-

ment, technological readiness, market size, business sophistication and innovation.

The 2014-2015 Global Competitiveness Report assesses the competitiveness landscape of 144 economies, providing insight into the drivers of their productivity and prosperity. The Report series remains the most comprehensive assessment of national competitiveness worldwide. The Global Competitiveness Report's competitiveness ranking is based on the Global Competitiveness Index (GCI), which was introduced by the World Economic Forum in 2004. Defining competitiveness as the set of institutions, policies and factors that determine the level of productivity of a country.

Armenian Captive Soldier Moved to a Third Country

YEREVAN -- Armenian soldier Hakob Injighulyan, who was kept in Azerbaijani captivity since August 2013, has been handed over to a third country on August 26, Tert.am reports, quoting Injighulyan's brother Harutyun.

"He was transported on August 26; we knew about it yesterday," he said, adding that the family has not yet managed to establish contact with Hakob.

The family was informed of the handover from the International Committee of the Red Cross office in Yerevan. "Before departure, the ICRC representatives visited him, in accordance with standard operating procedures". Zara Amatuni, representative of ICRC stated.

Injighulyan was detained in Azerbaijan on August 8 last year after he accidentally crossed the country's border, having lost bearings of the terrain. The ICRC was able to meet with him only 12 days after his captivity.

A day after his release, Injighulyan has contacted his family according to his brother. "We talked to him yesterday; he said he is all right. The impor-

tant thing is he is in freedom now and has no health problem at all," he said, adding that the conversation focused mainly on family matters.

Hakob's brother said they now have the opportunity to talk to him every day, adding that they still have not discussed the serviceman's repatriation. "We haven't yet had such a conversation; there was so much to talk about, that we didn't go that far," he said.

The Spokesperson of the Ministry of Defense of the Republic of Armenia Artsrun Hovhannissyan hopes that Injighulyan will have the opportunity to return to his motherland.

European Court Handed 50 Rulings Against Armenian Authorities

YEREVAN (RFE/RL) — The European Court of Human Rights has handed down almost 50 rulings against the Armenian authorities in the past seven years, costing them over 576,000 euros (\$770,000) in damages, a senior official said on Thursday.

Deputy Justice Minister Arman Tatoyan said most of these cases have involved serious breaches of the due process of law which the Strasbourg-based court believes were committed by Armenian law-enforcement authorities and ignored by courts.

Armenia fell under the European Court's jurisdiction as it joined the Council of Europe in 2001. Its government lost the first case in Strasbourg in 2007.

A large part of these cases has been filed by Armenian opposition activists arrested and prosecuted during former President Robert Kocharian's rule and the February-March 2008 handover of power to Serzh Sarkisian, which was marred by the use of deadly force against opposition protesters in Yerevan. The European Court has also ordered the Armenian authorities to compensate some of the Yerevan residents displaced as a result of controversial redevelopment projects overseen by Kocharian.

"This shows that our courts are not yet independent," Liparit Simonian, a trial attorney, said, commenting on the publicized court statistics. "They are dependent on law-enforcement

bodies, tax bodies and certain individuals."

Over the past year Simonian himself has lodged 10 appeals to Strasbourg against Armenian court verdicts on behalf of local clients. He has won two of those cases that cost the Armenian government a combined 16,700 euros.

Tatoyan acknowledged that Armenian taxpayers have to pay for inadequate decisions made by local judges. He noted that Armenian law allows disciplinary action against judges whose rulings are struck down by higher Armenian courts or international tribunals. One of them has already been subjected to such punishment, he said.

Simonian was skeptical on that score, however. He said Armenian judges will change ways only if they are made to personally pay financial compensations ordered by the Strasbourg court for their own decisions.

HayastanInfo.net

www.massispost.com

Turkish Director's Film on Armenian Genocide Premieres at Venice Film Festival

VENICE — German-born Turkish director Fatih Akin's film on the Armenian Genocide – *The Cut* – premiered at Venice Film Festival Sunday, Reuters reports.

Akin acknowledged at a news conference that he'd received hate mail about the film and even a death threat on Twitter, but said "please don't make too much out of that".

"The film that Fatih made is the film that the Armenians have been waiting for. Everybody always says, 'When are we making a film, a film about the Armenian genocide?'" Simon Abkarian, one of the actors in the film, said at a press conference.

"It took time. The first generation had to survive, the second generation had to live and the third generation had to react and claim what we had to claim, which is the recognition of the genocide, most of it. And I think that one film is never enough to tell such a story, we have to make more."

"The Cut" is the last in what the director calls his "Love, Death and the Devil" trilogy and focuses on the plight of Armenians who are uprooted from their villages and sent on death marches into the desert, conscripted into forced labor gangs or killed outright.

The main figure is Nazaret Manoogian, played by Tahar Rahim,

an Armenian blacksmith who is separated from his wife and young twin daughters in the middle of the night by Turkish soldiers, who take him to a work camp, after which his town is cleared of Armenians.

He survives the forced labor in the desert and avoids having his throat slit when his would-be executioner takes pity and only pretends to kill him.

After Turkey's defeat in the war, he begins a quest that takes him to Cuba and America in search of his missing daughters who have fled there, after their mother and the rest of their family were killed.

Nazaret ends up in North Dakota working on a railroad construction crew and is brutally beaten with a shovel when he intervenes to stop one of the workers raping a native American woman. Her plight recalls the rape of an Armenian woman by Turks that Nazaret saw in Turkey but could do nothing to stop.

"I had to create an empathy, an empathy for the hero, an empathy for the story," Akin said.

"One trick I used was I took the genocide on the native Americans and used it just as a snap of an idea, you know, so that even people who deny the fact of the genocide to the Armenians can identify themselves with the hero in that moment, to reflect about it later."

World War I and the Armenian Genocide

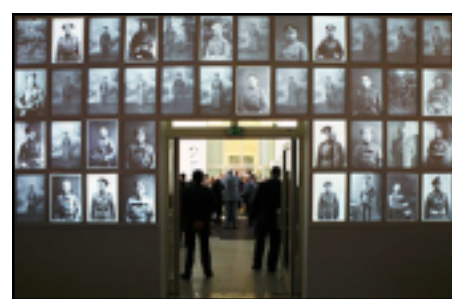
Armenian Genocide Museum-Institute Participates in "Look at the Eyes of the War" Exhibition at the State Exhibition Hall of Moscow

MOSCOW — The Armenian Genocide Museum-Institute took part in the exhibition "Look at the Eyes of the War" at the State Exhibition Hall of Moscow – An exhibition dedicated to World War I.

"Look at the Eyes of the War" featured archival materials from dozens of museums from Russia, USA, Germany, the Netherlands, Serbia, Ukraine, as well as Armenia, which presented material on behalf of the Armenian Genocide Museum-Institute. The exhibition was organized in an interactive format by extensive use of digital technology.

During World War I, 75 million people were killed and four major world empires collapsed; Austro-Hungary, Ottoman, Russian and British Empires.

One of the panels was dedicated to the story of first genocide in the 20th century carried out by the Ottoman Empire in 1915. Among the items included were photos provided by the Armenian Genocide Museum-Institute,

testifying to the most egregious crimes perpetrated against an entire nation during the years of the World War I.

Russian Prime Minister Dmitry Medvedev was among the first visitors of the exhibition.

Earlier, the Armenian Genocide Museum-Institute organized a temporary exhibition "The First World War: Allies, Images and Massacres", as well as an international conference "The Caucasus Frontline of the First World War: Genocide, Refugees and Humanitarian Aid" in April of 2014, marking the commemoration of the 100th anniversary of World War I.

Archaeologist 'Digs' Using Drone for Fieldwork in Armenia

A Purdue University archaeologist is utilizing drone technology to capture details and data from Bronze Age field sites in Armenia, the University's official webpage reports.

"Drones are a new tool in archaeologists' toolkits," said Ian Lindsay, an associate professor of anthropology who has been excavating in the South Caucasus region for 15 years. "It's a good alternative to kites, balloons or sitting in the bucket of a crane with a camera trying to visually document these ancient sites. Drones offer a detailed aerial perspective that we've never had before, and by leveraging this technology archaeologists can be more efficient in the field as drones give us an immediate sense of spatial science scale useful for planning excavation."

Lindsay's 3:49 minute video of various field Armenian sites from this summer is available online. The drone,

flying 300 meters from the ground, navigated the valleys and mountains of the Tsaghkahovit Plain and Mt. Aragats region to provide a view that is better quality and less expensive than images captured by satellite or mapping imagery. Lindsay is co-director of Project ArAGATS, Archaeology and Geography of Ancient Transcaucasian Societies, that focuses on the exploration of southern Caucasia's rich past and the preservation of modern Armenia's diverse cultural heritage.

Funds from Purdue's College of Liberal Arts and Office of Executive Vice President for Research and Partnerships supported the new drone technology. Lindsay also is collaborating with Adam T. Smith, Cornell University professor and co-director of the Project ArAGATS, and the Aragats Foundation, which encourages and supports archaeological tourism, education and development in Armenia.

Epic Novel Memorializing Armenian Genocide Available Online

YEREVAN (Mediamax) -- The online version of Norwegian writer Len Wicks' "Origins: Discovery" novel is already available online all over the world.

The book also pays tribute to the memory of Australian and New Zealand soldiers who landed in Gallipoli on April 25, 1915, in order to fight against the Ottoman Turks who committed the Armenian Genocide.

"Origins: Discovery" is a unique epic story set during the greatest conflict in human history; an alternative history intended to make the reader contemplate our most important human values. It is a novel of love,

culture and discovery, in spite of a tragic background", Wicks notes.

The first part of the book is available on its official website, while the entire version comprised of three parts is available here in epub, mobi and pdf formats or in a number of electronic book stores. The list is available on the abovementioned website as well as on the book's Facebook and Twitter pages.

"I'm an Australian and New Zealand citizen married to an Armenian girl, who helped open my eyes to Armenia and its history. Now I seek your support to open the West's eyes", the author mentioned.

Consecration of St. Hovhanness Church in Berd September 14

Construction Sponsored by Major Benefactor
John Stephens of Fresno

The faithful in the town of Berd, the center of sixteen villages of the Shamshadeen Region of the Tavoush Marz, Republic of Armenia, anxiously await the consecration on September 14th, 2014 of the new St. Hovhanness Church, which will replace the St. Gevork Church destroyed by the Soviets in the 1920's. The newly completed Church was made possible by the generous financial support of late benefactor from Fresno, California, Mr. John D. Stephens. It has enabled the spiritual revival of this major center in Northeastern Armenia. His Holiness Karekin II, Catholicos of all Armenians, in recognition of the generosity of its major benefactor, decided to rename the Church St. Hovhanness in his honor.

The late Benefactor John Stephens (Stepanian) was born on August 28, 1928 in Fresno, California to Dickran and Ardem Stepanian, who immigrated to the United States from the Western Armenia cities of Kharpert and Ordu, respectively, prior to the Genocide of 1915. Mr. Stephens lived in Fresno his entire life and died on April 19, 2007, at the age of 78.

Reverend Der Aram Mirzoyan, is the pastor of the new Church as well as the spiritual leader of the entire Shamshadeen region, population 31,000. Born in the Shamshadeen village of Chinari on the border of Azerbaijan, he is youthful, charismatic, energetic and dedicated to the revival and survival of the region's strategic border communities. He is concerned with not only restoring the Christian faith of the population, but also helping solve the social, economic and security issues of the region, endangered by continuous sniper attacks from bordering Azeri snipers. Der Aram commented, "Without the generosity of Mr. Stephens the building of our St. Hovhanness Church would have remained only a dream. Now that we will again have a Church in the center of Berd, we can fulfill our God-given duty to revive and enrich the Christian spirit of our population, which was dormant for 70 years during Soviet rule".

A close personal acquaintance of Mr. Stephens, Deacon Allan Yeghia Jendian of Fresno, California, said, "Mr. Stephens was a kind and generous individual, always ready to assist his church and worthy causes in the community."

Mr. Stephens was a grape grower for 47 years in Kerman, a rural area outside of Fresno, California. He was an active and dedicated member of St. Paul Armenian Church, serving on the Parish Council several terms, as its Chairman in 1989, and on numerous other church committees. His life was spent worshipping God and giving of himself to his church.

In the summer of 2006, he fulfilled a lifetime dream by visiting Armenia and meeting with His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, and pledging his financial support to fund the building of two new churches in Armenia, approximately \$1 million of which went towards the construction of Berd's St. Hovhanness Church. The Very Rev. Fr. Sason Dz. Vartabed Zumrookdian,

the Vicar of the Tavoush Region at the time of Mr. Stephens' visit, was his pastor in Fresno from 1990-1999. Mr. Stephens was honored in Armenia during this first and only visit.

Jack Medzorjian of Winchester, Massachusetts, who has visited Berd annually for the past 25 years commented, "We are delighted that Mr. Stephens decided to help build the new St. Hovhanness Church, especially in this important regional center of Armenia. I was privileged to participate in the ground-breaking/blessing of the Church foundation in the spring of 2012, and honored to become one of its godfathers. Mr. Stephens made a wise decision in selecting this location, as the new Church will help restore hope and the Christian spirit of the faithful in Berd and surrounding villages, threatened daily by Azeri aggression".

Mr. Stephens' legacy of service to the Armenian Church and the Armenian nation will remain for years to come as a major benefactor to Holy Etchmiadzin, the Western Diocese of the USA, St. Paul Parish of Fresno, and now, the St. Hovhanness Church in Berd. His memory is a shining example of a truly dedicated Armenian who not only cherished his Armenian heritage but gave generously of his energy and resources to perpetuate it.

He was preceded in death by his parents Dickran and Ardem Stepanian. He cared for them with love and kindness into their later years. He was survived by his sister Isabel Torosian, now deceased, and two nephews, Harry and Richard Torosian, niece, Dorothy Nugent, and seven great-nieces and great-nephews. Funeral services were held at St. Paul Armenian Church on April 27, 2007 followed by interment at the Ararat Armenian Cemetery of Fresno.

Diaspora Armenians, though not called upon to make the sacrifices of the heroic folks who defend our frontiers in this strategic area of Armenia, may help by supporting this project by making a tax-deductible donation. Checks may be made payable to the Diocese of the Armenian Church, memo for "Spiritual Revival Fund St. Hovhanness Church-Berd", and mailed to: Diocese of the Armenian Church, 630 Second Avenue, New York, NY 10016.

Compiled by Deacon Allan Yeghia Jendian and Jack Medzorjian

"Lark" Musical Society Offering Course in Classical Armenian

GLENDALE--At the 2-week "Lark Vocal Camp" organized this summer for advanced singers, participants to the camp expressed interest in learning classical Armenian language (grabar). The participants were eager to learn the old Armenian literary language in order to gain a better understanding of the rites of the Armenian Church, its liturgical hymns, writings of its scribes, as well as the basics of the language and its grammar.

Classical Armenian is our ancient written language, which was in use until early 19th century, when it gradually fell out of use. It is a language rich in vocabulary, with admirable flexibility and idiomatic suppleness. It is also the basis for our modern vernaculars.

We believe it is important to gain a working knowledge of our grabar. By gaining proficiency in our ancient language, we can better validate our own ethnic identity and heritage, we can have a greater awareness of our ancestors' unique expressive gestures, their way of thinking, their world view.

Following another well-received "Summer Armenian Studies" lecture series, a number of the attendees also indicated their interest in studying Classical Armenian.

Since the demand exists, Lark administrators developed a Classical Armenian Study curriculum, which will begin on 6 September 2014.

The classes will take place every Saturday morning, from 8 to 10 a.m. Two semester-long sessions will be offered, the first until December 2014, and the second from January to May 2015.

Directing and coordinating the curriculum will be Very Reverend Father Dajad Yardemian.

Father Yardemian was born in Lebanon. In 1959, he left for Venice, where he received his secondary education. For eight years he pursued his academic studies in philosophy and theology at the Pontifical Gregorian University in Rome. In 1972, he was ordained to the celibate priesthood, earning the title of abegha, or monk, of the Mekhitarian Congregation. Upon successful completion of his research and writing of his thesis, he was the recipient of two scholarly degrees by ordination: the first being the rank of Archimandrite (Vardapet), equal to a Master's Degree in Divinity; the second, that of Senior Archimandrite (Dzaraguyn Vardapet), equal to a Doctorate in Divinity, in 1993. For four years he served in the San Lazzaro Mekhitarian Monastery, and in 1997 he was sent to Los Angeles.

Father Yardemian is the author of more than forty individual volumes; his subject specialization is Armenian monastic culture, monastic and Christian spirituality. He has been engaged in numerous missions and assignments, which have involved a broad scope of activities. Since 2005 he has held a position in the Western Diocese of the Armenian Church of North America and says, "I have strived to make use of my abilities and strengths for service to the Armenian Church, and for all of that I am grateful."

For enrollment in, or further information about the Classical Armenian Language Studies program, please call the Lark office, at 818-500-9997.

Russian, Armenian Joint Military Exercises

Continued from page 1

Mikael Grigorian, is presiding over the drills, along with the Russian base chief, Colonel Andrey Ruzinsky.

A statement by Russia's Southern Military District stated that the participating troops will simulate defensive and counteroffensive operations against an "imaginary adversary" at a shooting ground in the Aragatsotn province. It's said they are backed up by around 300 artillery systems, tanks, armored personnel carriers and other vehicles, as well as recently modernized Russian MiG-29 fighter jets.

The Armenian Defense Ministry did not issue written statements on the war games. The ministry spokesman, Artsrun Hovannisian told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am) that they were planned in advance and are not connected with a recent upsurge in fighting around Nagorno-Karabakh or

other international crises.

The Russian base's aviation unit, stationed in Yerevan, is believed to have at least 16 MiG-29 jets. Their electronic targeting and navigation systems have been upgraded over the past year, as part of a broader reinforcement of the Russian military presence in Armenia. The Russian military also plans to deploy about two dozen combat helicopters there, by the end of this year.

Russian President Vladimir Putin underscored the base's significance to Moscow, when he toured its Gyumri headquarters at the start of a state visit to Armenia last December.

Colonel Ruzinsky caused a stir earlier in 2013, when he said that his forces reportedly numbering between 4,000 and 5,000 soldiers would fight on the Armenian side, should Azerbaijan try to reconquer Nagorno-Karabakh and surrounding lands. The statement triggered protests from Baku.

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծահասակներու և մանուկներու Քայրօրհարսրիք բուժում:
Գլխացաւ, վզի, սեւջի, յօդային և մկանային ցաւեր:
Ինքնաշարժի վնասի հետեանքով պատահած
վնասուածքներու բուժում:

Ձեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

ARMENIAN AMERICAN ORPHANS CHRISTMAS FUND, INC.

և «Բաջ Նազար» հանդեսն ու հեռուստաժամը ներկայացնում են

15-րդ ամեակի ԹԵԼԵԹՈՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԴԻ ԲԻՄՆԱԴՐԱՄԻ, ԲԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԵՒ ԲԱՇՄԱՆԴԱՄ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՄԱՆԿԱՏԵՐԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ

**Կիրակի, Սեպտեմբեր 21, 2014
ժամը 3-11:00**

ARMENIAN AMERICAN ORPHANS CHRISTMAS FUND, INC.

**AMGA 380
AABC 384, HIGH VISION TV 382
and more
FROM 3:00PM-11:00PM**

and "KACH NAZAR" Magazine and TV Show
Presents

15th ANNIVERSARY TELETHON

ON SUNDAY, **SEPTEMBER 21**, 2014

FOR DISABLED CHILDREN AND FOR
THE RESTORATION OF CHILDREN'S HOMES

Առաջին անգամ թելեթոն-հանդիսուքիւն
պիտի սփռուի

**Գլխավորի Իրանահայ Միութեան շքեղ կենտրոնից,
117 S. Louis St., Glendale, California**

Telethon will broadcast from
Armenian Society Center in Glendale

հայկական 5 հեռուստաժամերից:

Ժողովրդական թելեթոն ժողովրդի հետ, հայրենի
բախտից կտրւած մեր զաւակների համար:

Mail your check Please to, (A.A.O.C. FUND,) P.O.BOX 250038, GLENDALE, CA 91225

Tel: 818-246-0125, 818-239-6880 or 818-606-2070 E-mail:forourkids99@gmail.com

Non-Profit Organization. a Tax Exempt 501 (c) 3 Charity.

ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ ԱՄԷՆ ԲԱՆԷ ՎԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՅ

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY

FESTIVAL Փառապանություն

Կազմակերպություն Organized By

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

SUNDAY SEPTEMBER

21, 2014

VERDUGO PARK

GLENDALE

1621 Canada Blvd., Glendale, CA, 91206

Starting at 11:00 am

LIVE MUSIC
DANCING
ART WORK EXIBITION
KIDS GAMES
ARMENIAN FOOD

ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ
ԵՆ ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔ
ՓՈՔՐԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ
ՀԱՄԱԴԱՄ ՃԱՇԵՐ

To reserve your vendor booth
please call Nor Serount Cultural Association

Ձեր կրպակները ապահովելու համար
Հեռաձայնեցեք Նոր Սերունդ Մշակութային Միության
(818) 391-7938